

Władysław Chałupka

Maria Łuczak (1949-2011)

Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej 30, 259-261

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MARIA ŁUCZAK 1949-2011

Maria Łuczak urodziła si 25 grudnia 1949 roku w Kórniku, jako córka Józefy z domu Nowak i Andrzeja Łuczaków. Rodzina Marii ze strony ojca zwi zana była od pokole z Kórnikiem i jego właścicielami. Dziadek Marcin Łuczak pracował od 1897 r. w dobrach kórnickich hr. Władysława Zamoyckiego, a ojciec w Zakładzie Do wiadzcalnym PAN. Stryj Marcin walczył w Powstaniu Wielkopolskim w szeregach kompanii kórnickiej na frontach zachodnim i południowym.

Szkoł podstawow i liceum ogólnokształc ce Maria Łuczak uko czyła w Kórniku, a po maturze rozpoc zła studia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Prac magistersk pisała na seminarium prof, dr hab. Jarosława Maciejewskiego na temat recepcji poezji Jana Wolfganga Goethego w romantyzmie polskim, po jej obronie 25 maja 1973 roku uzyskala stopie magistra filologii polskiej.

Po rozmowie kwalifikacyjnej z doc. dr. Stefanem Weymanem, w tym samym roku została zatrudniona w Bibliotece Kórnickiej PAN na stanowisku młodszego bibliotekarza. Prac rozpoc zła od dokładnego zapoznania si ze zbiorami zamkowymi, co zaowocowało dwoma cennymi artykułami naukowymi na temat losów Biblioteki Kórnickiej w czasie okupacji niemieckiej oraz strat wojennych w zbiorach tej placówki. Poza wykonywaniem stałych obowi zków bibliotekarskich doskonaliła swoje kwalifikacje zawodowe, m.in w zakresie znajomo ci j zyka niemieckiego na kursie w NRD.

W grudniu 1977 roku Rada Naukowa Instytutu Historii UAM otwarła przewód doktorski Marii Łuczak. Zatwierdzono tytuł rozprawy: „Biblioteki fundacyjne w Wielkopolsce w latach 1918-1952”, a promotorem w przewodzie był prof, dr hab. Marcei Kosman. Splot niesprzyjaj cych okoliczno ci oraz liczne i nadmierne obowi zki, którymi obarczano j w tym czasie, nie pozwoliły na uko czenie rozpoczę tej dysertacji.

W grudniu 1981 roku została powołana na stanowisko kierownika Działu Nowych Druków i Czasopism. Dwa lata pó niej została mianowana kustoszem, a w 1990 roku starszym kustoszem bibliotecznym. W 1998 roku została przeniesiona do Działu Zbiorów Specjalnych, a w 2005 roku przeszła na wcze niejsz emerytur i pracowała w niepełnym wymiarze etatu.

Maria Łuczak była osob niezwykle oddan swej pracy, wykonywała j z wielk pasj . W „Pami tniku Biblioteki Kórnickiej” publikowała artykuły naukowe:

Biblioteka Kórnicka w okresie okupacji 1939-1945, Z. 12: 1976; *Wykaz strat wojennych z lat 1939-1945 w Bibliotece Kórnickiej*, Z. 14: 1978; „*Ideal starości*”. *Ignacy Domeyko w listach do Władysława Pawlickiego*, Z. 27: 2005; *Port w Jokohamie na mapie z 1859 roku w zbiorach Biblioteki Kórnickiej*, Z. 26: 2003. Organizowała lub współorganizowała liczne wystawy w Bibliotece, z których sprawozdania publikowała w „Pamiętniku”. Wystawy przypominały ważne postacie i rocznice z naszych dziejów, a jednocześnie pokazywano na nich niezwykle cenne dokumenty i eksponaty, które zazwyczaj nie są dostępne dla szerszej publiczności. Organizacja tych wystaw stała się niejako jej specjalnością.

Dzięki inwentaryzacji, a następnie upowszechnieniu kórnickich zbiorów literatury szachowej, należących do znanego teoretyka szachów Tassila von Heydebrand und der Lasa, uczyniła z Biblioteki Kórnickiej PAN miejsce słynne w świecie szachistów oraz miłośników historii tej gry. Zorganizowała w Kórniku międzynarodowe konferencje (w latach 2002, 2006 i 2007), które zgromadziły zarówno historyków szachów, jak i wielkich mistrzów tej gry z całego świata. Obie konferencje odbiły się szerokim echem w światowej prasie szachowej (sprawozdania z nich zamieściła w „Pamiętniku Biblioteki Kórnickiej”: *Tassilo von Heydebrand und der Lasa and his chess collection. Międzynarodowe seminarium historyków szachów, 16-18 IX 2002*, Z. 26: 2003; *Z badań nad historią i literaturą szachów. II Międzynarodowe seminarium historyków szachów, 22-24 X 2007*, Z. 28: 2007). Czyniła także przygotowania do kolejnej konferencji na temat historii szachów.

Wielkim dziełem Marii Łuczak było opracowanie szczegółowego kalendarium życia Władysława Zamoyskiego z okazji 150. rocznicy jego urodzin (*Władysław hr. Zamoyski (1853-1924): Kalendarium*, [w:] *Władysław Zamoyski 1853-1924*, pod red. S. Sierpowskiego, Kórnik – Zakopane 2003). Z kolei w 2005 r., w *Materiałach z konferencji poświęconej Generałowej Jadwidze Zamoyskiej z okazji nadania Jej imienia Liceum Ogólnokształcącemu w Kórniku* znalazło się bardzo ciekawe i bogate w szczegóły opracowanie pt. *Generałowa Jadwiga Zamoyska – jej życie i działalność w relacjach współczesnych*, [w:] *Generałowa Jadwiga Zamoyska. Życie i Dzieło*, Kórnik 2005. Dziejom ziemiaństwa wielkopolskiego poświęciła także artykuł *Osieczna i jej właściciele*, [w:] *Ziemiaństwo wielkopolskie. W kręgu arystokracji*, pod red. A. Kwileckiego, Poznań 2004. Wielokrotnie wspierała także kórnicki „Miesięcznik Parafialny” swymi tekstami oraz ciekawymi materiałami archiwalnymi, dotyczącymi właścicieli Zamku, szczególnie Jadwigi, Marii i Władysława Zamoyskich, a także historii naszej parafii i miasta.

Maria Łuczak miała szerokie plany naukowe. Bardzo zaawansowane były przygotowania do druku w odrębnej publikacji znacznie poszerzonego, w stosunku do opracowania z 2003 roku, i ilustrowanego kalendarium życia Władysława Zamoyskiego. Intensywnie pracowała także nad przygotowaniem do druku „Dziennika z podróży” Tassila von Heydebrand und der Lasa. Niestety, ciężka i niszcząca choroba uniemożliwiła realizację tych pięknych planów.

Mgr Maria Łuczak zmarła 3 lutego 2011 roku w szpitalu w Poznaniu, a 5 lutego spoczęła na cmentarzu parafialnym w Kórniku obok swych rodziców. Jej śmierć wywołała szczególnie w miłośniczym środowisku szachowym, czego dowodem były liczne nadesłane kondolencje, m.in. od rodziny Tassila von Heydebrand und der Laasa oraz artykuły wspomnieniowe w prasie i na stronach internetowych. Oprócz serdecznej pamięci pozostał po p. Marii Łuczak piękny dorobek naukowy, odzwierciedlający jej szerokie zainteresowania i pasję badawczą, ale także zauroczenie Zamkiem Kórnickim i jego historycznymi mieszkańcami.

Władysław Chałupka

ANTONI MOLIK

1920-2012

Antoni Molik urodził się 9 czerwca 1920 roku w Runowie nieopodal Kórnika. W 1934 roku ukończył 7-klasową Szkołę Powszechną w Kórniku, a następnie przez cztery lata pracował w grupie mierniczych przy pomiarach pól. W sierpniu 1939 roku został poproszony przez ówczesnego burgrabiego Zamku Kórnickiego - Stanisława Małeckiego o pomoc w ratowaniu tamtejszych zbiorów, gdy spodziewano się rychłego wybuchu wojny. Przez trzy tygodnie zabezpieczał w piwnicach szczególnie cenne eksponaty.

W czasie okupacji pracował w kilku niemieckich firmach. Miał też innymi w fabryce samolotów „Focke Wulf” Flugzeugbau Werk Posen w Krzesinach-Piotrowie. Po zakończeniu wojny uczył się w Publicznej Szkole Dokszałcajco-Zawodowej. W październiku 1947 roku zdał egzamin czeladniczy na instalatora.

Od końca 1947 roku do maja 1949 roku pracował w Fundacji „Zakłady Kórnickie”. W lipcu 1950 roku podjął pracę w Bibliotece Kórnickiej. Pracował w Dziale Muzealnym Zamku do 1998 roku. Razem ze Stanisławem Małeckim i jego synem Kazimierzem opiekował się zbiorami oraz troszczył o stan techniczny budynku. Przez całe lata oprowadzał po salach muzealnych turystów. Z ogromnym zaangażowaniem opowiadał o zgromadzonych w Zamku pamiętkach narodowych.

Pracę w Zamku traktował jako służbę, ale i wielki zaszczyt. Jego zasługi były doceniane przez przełożonych. Pan Antoni był odznaczony Srebrnym Krzyżem Za-